

BILAG 3 – Etisk Kodeks for dansk konkurrenceidræt (udkast)

Etisk kodeks for dansk konkurrenceidræt

Indledning

I henhold til Lov om Eliteidræt skal Team Danmark i samarbejde med Danmarks Idrætsforbund udarbejde et etisk grundlag for dansk konkurrenceidræt.

Formålet med nærværende dokument er at sætte en retning for det værdibaserede arbejde i Team Danmark, Danmarks Idrætsforbund, specialforbund, kommuner og klubber samt blandt udøvere og trænere for derigennem at skabe gode rammer om konkurrenceidrætten i Danmark. Dokumentet skal danne en generel referenceramme og være med til at inspirere aktørerne til at tage den etiske debat op og arbejde videre med at implementere egne værdier og principper.

Konkurrenceidrætten er i dokumentet bredt defineret og inkluderer både talentarbejde, eliteidrætten og den almene konkurrenceidræt. Der kan være forskellige formål med og motiver for den idrætslige deltagelse, der kan være forskellige slutmål og der kan i praksis være forskel i de underliggende værdier og den enkelte idræts særegenheder. Det betyder, at grundlaget for det etiske arbejde kan være forskelligt og der kan være særlige forudsætninger i en given kontekst, som skal italesættes og inkluderes i den etiske debat.

For talentarbejdet skal det etiske kodeks sammen med Team Danmark og DIFs Værdisæt for talentudvikling være "ledestjerne" for specialforbundenes værdibaserede og langsigtede talentarbejde. Derudover skal aktørerne være opmærksom på, at der er nogle særlige forhold og problemstillinger inden for børne- og ungeidrætten, som alle aktører i dansk idræt skal sætte sig ind i og agere efter. Det kan være konkrete problemstillinger relateret til spiladfærd, seksuelle krænkelser samt konkret lovgivning om indhentning af børneattester.

For eliteidrætten skal det etiske kodeks sammen med Team Danmark og DIFs Værdisæt for Dansk Eliteidræt¹ være en del af samarbejdet mellem Team Danmark, DIF og specialforbundene, hvor aktørerne i relevante aftaler forpligter hinanden på at skabe rammer, der på bedst mulig vis understøtter udøverne i at nå deres mål. Dette med en fælles forståelse for, at vejen til og deltagelse i international eliteidræt er krævende og uden genveje. Der stilles krav til målrettethed og disciplin, hvor der ofte skal foretages prioriteringer og hvor alle tænkelige kræfter skal lægges i, hvis man vil lykkes. Det forpligter i særlig grad alle aktører til at tage medansvar for at udvikle gode trænings- og konkurrencemiljøer, der er kendetegnet ved respekt og tillid, og som understøtter trivsel. Det etiske kodeks vil blive suppleret af specifikke retningslinjer og procedurer relateret til særligt udvalgte områder f.eks. dual career, ernæring og sportsmedicin.

For den almene konkurrenceidræt skal det etiske kodeks understøtte gode trænings- og konkurrencemiljøer med fokus på kammeratskab, fællesskab og glæde samt bidrage til den enkeltes individuelle udvikling - sportsligt såvel som menneskeligt. Den almene konkurrenceidræt skal styrke den enkeltes relationelle færdigheder og evnen til at indgå i sociale relationer på andre områder i livet. Konkurrenceidrætten foregår typisk med afsæt i

¹ Værdisæt for Dansk Eliteidræt er under udarbejdelse.

foreningsidrættens principper om forpligtende fællesskab, demokrati og frivillighed, hvorfor den også skal være katalysator for den enkeltes forståelse for, hvordan det demokratiske samfund fungerer.

Principperne i kodekset omhandler værdier, holdninger og handlinger inden for konkurrenceidrættens, som ikke er reguleret ved lov eller på anden vis reguleret via nationale og internationale regler. Emner som doping, matchfixing mv. behandles derfor ikke særskilt i det etiske kodeks, men indgår som en central del af idrættens almindelige regelsæt.

Der er i det kommende afsnit opstillet generelle etiske principper gældende for alle omtalte målgrupper og i de efterfølgende afsnit, er der opstillet specifikke principper for henholdsvis udøvere, trænere og stab, dommere og officials, ledere og ansatte i idrættens samt forældre.

Det reviderede etiske kodeks træder i kraft 1. januar 2022. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at der løbende vil være behov for justeringer af dokumentet, og at dokumentet er et dynamisk arbejdsredskab for det etiske og værdibaserede arbejde og ikke en statisk, uforanderlig størrelse. Team Danmark og Danmarks Idrætsforbund vil hvert andet år vurdere, om der er behov for at revidere dokumentet, og det kan altid justeres, hvis der er enighed herom i de to bestyrelser.

Generelle etiske principper gældende for alle målgrupper:

Konkurrenceidrættens er bygget op omkring skrevne og uskrevne etiske spilleregler som eksempelvis fairplay og respekt samt ordentlig opførsel i og uden for konkurrence. De spilleregler skal alle aktører være bevidste om og de skal være eksponeret i dansk konkurrenceidræt. Lige såvel skal alle aktører bidrage til en kultur, hvor vi fysisk såvel som digitalt taler ordentligt, hjælper hinanden samt forebygger social eksklusion, mobning, chikane og krænkende adfærd af enhver art.

1. Respektér holdkammerater og modstandere, trænere, dommere, officials, forældre og øvrige aktører i idrættens uanset køn, race, sprog, religion, politisk overbevisning, eller ethvert andet forhold.
2. Anvend et positivt sprog/ tone overfor holdkammerater, modstandere, trænere, forældre, dommere og officials samt øvrige aktører i idrættens.
3. Hold dig opdateret om idrættens regler og normer og overhold dem både i og uden for konkurrence.
4. Reager på og sig fra overfor forhold, som opleves uacceptable, krænkende, diskriminerende eller på anden vis strider imod konkurrenceidrættens værdi om fairplay og respekt.
5. Undgå enhver uønsket seksuel tilnærmelse og fysisk kontakt med udøvere, trænere, forældre, dommere og officials samt øvrige aktører i idrættens

Etiske principper for udøvere

Konkurrenceidrætten skal være en arena, hvori udøveren kan stræbe efter egne og holdets mål, hvori de kan udvikle sig individuelt og sammen med deres holdkammerater og hvori de kan finde glæde, sammenhold og mening. Det gode respektfulde trænings- og konkurrencemiljø spiller sammen med trænere, eksperter og øvrige samarbejdspartnere en vigtig rolle for udøverens sportslige og personlige udvikling. I den henseende har udøveren også et medansvar for at udvikle det gode trænings- og konkurrencemiljø og skal indgå aktivt i samarbejdet med de øvrige aktører herom.

1. Påtag dig medansvaret for udvikling af et trænings- og konkurrencemiljø, der understøtter sportslig og personlig udvikling, præstationer og trivsel.
2. Vær opmærksom på din rolle som værdibærer og rollemodel for andre udøvere – både på og uden for banen.
3. Bidrag, i samarbejde med din træner og andre ressourcepersoner, til, at der i trænings- og konkurrencemiljøet er en dialog om værdier, kultur og god adfærd.
4. Vær, i samarbejde med din træner og andre ressourcepersoner, opmærksom på dit fysiske såvel som mentale helbred og søg hjælp ved skader, sygdom og/eller mistrivsel.

Etiske principper for trænere og stab

Trænere og øvrige stabsfunktioner skal tage ansvar for at udvikle gode trænings- og konkurrencemiljøer kendetegnet ved værdier, der knytter sig til udvikling, præstation, gensidig respekt, tillid og trivsel. Trænere og øvrige stabsfunktioner er nøglepersoner som ledere, rollemodeller og facilitatorer i forhold til at forme udøverens og holdets handlinger, værdier og kultur. De skal være med til at skabe rammerne for, at udøverne kan yde deres bedste og realisere deres sportslige og personlige mål.

1. Påtag dig ansvaret for udvikling af et trænings- og konkurrencemiljø, der understøtter sportslig og personlig udvikling, præstationer og trivsel
2. Vær opmærksom på den indflydelse og magt, du har som træner og vær bevidst om din rolle som værdibærer og rollemodel.
3. Påtag dig ansvaret for, at der i trænings- og konkurrencemiljøet eksisterer et rum, der fordrer til dialog om værdier, kultur og adfærd.
4. Tag udgangspunkt i udøverens ambitioner og muligheder - tilpas træning og konkurrence ud fra udøverens alder, erfaring, sportslige udviklingstrin og modenhed.
5. Lær den enkelte udøver at tage sin del af ansvaret for egen sportslig og personlig udvikling.

6. Vær, i samarbejde med udøveren og ressourcepersoner, opmærksom på udøverens fysiske såvel som mentale helbred og understøt udøveren ved skader, sygdom og/eller mistroivsel.

Etiske principper for ansatte, bestyrelses- og udvalgsmedlemmer samt andre frivillige ledere i idrættens organisationer

Ansatte og frivillige ledere i idrættens organisationer er ansvarlige for den overordnede organisering, udvikling og drift. De skal tage ansvar for, at konkurrenceidrætten afvikles i gode rammer, der sikrer en inkluderende konkurrenceidræt med vægt på demokrati, fællesskab og sammenhold. I de situationer hvor lederen er tæt knyttet til udøvere og det sportslige miljø, har de også et særligt vigtigt medansvar for, at sikre gode trænings- og konkurrencemiljøer, der understøtter udøvernes sportslige og personlige udvikling.

1. Vær om organisationens legitimitet, åbenhed og de grundlæggende værdier i dansk idræt.
2. Påtag dig ansvaret for udvikling af et trænings- og konkurrencemiljø, der understøtter sportslig og personlig udvikling, præstationer og trivsel
3. Påtag dig ansvaret for, at der i trænings- og konkurrencemiljøet eksisterer et rum, der fordrer til dialog om værdier, kultur og adfærd.
4. Påtag dig ansvaret for, at de formelle regelsæt og retningslinjerne for god forvaltningsskik og adfærd efterleves i hele organisationen.
5. Løs tvister/konflikter retfærdigt og i overensstemmelse med organisationens regler og procedurer.

Etiske principper for dommere og officials

Dommere og officials skal sætte rammerne for acceptable og uacceptable handlinger og opretholde retfærdighed og fairness for derigennem at sikre en fair afvikling af en given konkurrencesituation.

1. Bidrag til en retfærdig og fair konkurrencesituation.
2. Vær upartisk og retfærdig – respektér udøvere, trænere og dem, der støtter dem.
3. Tag ansvaret for dine beslutninger og vær åben for at begrunde dine beslutninger.
4. Vær opmærksom på den indflydelse og magt, du har som dommer og official, og vær bevidst om din rolle som værdibærer og rollemodel.
5. Udnyt aldrig din position som dommer til at fremme egne interesser på bekostning af udøvernes og/eller idrættens interesser.

Etiske principper for forældre

Forældre bør altid støtte barnet på barnets egne præmisser og aldrig for at indfri egne ambitioner på barnets vegne. At glæde sig sammen med barnet over en god præstation eller opmuntre og støtte, når det går mindre godt, vil stimulere barnets fortsatte udvikling i modsætning til at fokusere på negativ kritik af fejl og udeblivelse af resultater.

1. Fokuser på læring og udvikling, glæder samt udfordringer og ikke udelukkende på resultater.
2. Bidrag til dit barns sportslige og personlige udvikling i samspil med trænere og stab, og vær bevidst om at målet for dit barn er selvstændighed og ansvarlighed.
3. Lyt til dit barns behov, afstem forventningerne og lad ikke dine egne ambitioner overskygge dit barns glæde ved sport.
4. Vær, i samarbejde med trænere og ressourcepersoner, opmærksom på dit barns fysiske såvel som mentale helbred og søg hjælp ved skader, sygdom og/eller mistrivsel.
5. Vær særlig bevidst om din rolle og dit ansvar som forælder og bidrag til et godt klubmiljø i tillidsfuldt samarbejde med trænere, ansatte og frivillige samt andre forældre.